

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Guzun împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 6 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 29 iunie 2017 Gheorghe Guzun a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată (f.d. 115-116), împotriva CNAS, prin care a solicitat:

- constatarea ilegalității și anularea deciziei CNAS nr. G-846/17 din 15 iunie 2017;

- repunerea în dreptul lezat de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie;

- obligarea CNAS de a recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul achitat procurorului adjunct al procuraturii de transport începând cu 5 aprilie 2013, iar din 1 august 2016 a procurorului adjunct al procuraturii specializate, în exercițiul funcției, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu pe perioada de pensionare, de funcția deținută și de vechimea în muncă la data ieșirii la pensie.

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse, pot fi rezumate după cum urmează.

În perioada anilor 1985 - 2015 Gheorghe Guzun a activat în organele procuraturii, în funcția de procuror, având o vechime în muncă de 30 de ani.

Începând cu data de 26 martie 2009, la atingerea vârstei de 50 ani, în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă

în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pensie pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, până la sfârșitul anului 2011.

Potrivit art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, procurorii pensionați beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel, fiindu-i reconfirmat prin lege încă o dată dreptul la recalculare a pensiei în mărime de 80% din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute dobândit legal în 2008.

Faptul dobândirii dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție al procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept până la sfârșitul anului 2011 nu este negat nici de pârât.

Conform Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, care se efectuează începând cu 1 ianuarie 2013.

Potrivit art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

Astfel, conform art. 5¹ și art. 5² din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului în Procuratura Generală, cu o vechime în funcția de procuror de peste 16 ani, este în mărime de 4,5 salarii medii pe economie, iar pentru executarea funcției de conducere de adjunct al procurorului-șef al procuraturii specializate se atribuie un spor calculat în raport procentual față de salariul de funcție în mărime de 12%.

Reclamantul a remarcat că a activat în organele procuraturii timp de 30 ani, însă CNAS, în mod neîntemeiat, nu efectuează recalcularea pensiei, lipsindu-l de dreptul la recalcularea pensiei dobândit în anul 2009, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

Astfel, considerând că organele de asigurări sociale i-au încălcat dreptul la pensie, dobândit anterior, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, la 17 mai 2017, s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea actelor legislative.

La 15 iunie 2017 CNAS a expediat reclamantului decizia nr. G-846/17, prin care a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că, în conformitate cu prevederile art. 33 al Legii din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare,

venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, și astfel, CNAS nu dispune de pârghii legale întru satisfacerea cerințelor.

Considerând decizia nr. G-846/17 din 15 iunie 2017 neîntemeiată și ilegală, reclamantul a depus prezenta acțiune în judecată.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Guzun.

S-a anulat decizia CNAS nr. G-846/17 din 15 iunie 2017.

S-a repus Gheorghe Guzun în dreptul lezat de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie.

S-a obligat CNAS să recalculeze și să achite lui Gheorghe Guzun pensia pentru vechimea în muncă reieșind din salariul achitat procurorului adjunct al procuraturii de transport începând cu 5 aprilie 2013, iar din 1 august 2016 a procurorului adjunct al procuraturii specializate, în exercițiul funcției, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu pe perioada de pensionare, de funcția deținută și de vechimea în muncă la data ieșirii la pensie.

În motivarea soluției adoptate, instanța de fond a constatat temeinicia acțiunii înaintate concluzionând că dreptul social al reclamantului de a-i fi aplicată recalcularea pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu a fost dobândit la data stabilirii pensiei pentru vechime în muncă, care nu poate fi restrâns pe viitor.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că dreptul social al reclamantului de a-i fi aplicată recalcularea pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este unul împlinit și se află în patrimoniul acestuia.

La 7 februarie 2018, CNAS a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 6 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea din 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 6 august 2018, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 174), CNAS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 6 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material.

A relatat că începând cu data de 26 martie 2019 intimatul beneficiază de pensie pentru vechime în muncă ca procuror, calculată în cuantum de 80 % din salariul funcției de procuror deținute.

Potrivit art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, era indicat că, procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în

exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Prin art. VIII din Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, au fost abrogate.

Astfel, noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare de la 1 iulie 2011, prevede că, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

În așa mod, începând cu 1 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Conținutul art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Începând cu data de 1 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie, conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

La fel, a indicat faptul că Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității acesteia.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 9 iunie 2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie.

Prin urmare, consideră că noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituie echitabilă (în limitele posibilității resurselor financiare disponibile în buget) în acest sens prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 1 aprilie, precum prevede art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

La 19 octombrie 2018 intimatul Gheorghe Guzun a depus referință, solicitând respingerea recursului ca fiind nefondat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă că recursul împotriva deciziei din 6 iunie 2018 a fost declarat la 6 august 2018, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea

Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari